

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲/۱۱/۰۸

آصف بهاند

زمور لوحی

څلورمه برخه

«... څو کاله مخکې مې سترگې روغې وې چې جلالاباد ته به لارم، لوحې ټولې په پنجابې وې، زورولم یې، نه مې شوي لوستې او اوس ټولې په انگلیسي دي،
بڼه ده چې روند یم او نه یې وینم!»

«زمور لوحې» ترسرلیک لاندې د مقالو په دې برخه کې به بیا د لوحو د ستونزو، تېروتنو او د پردې فرهنگ د یرغل د پایلو په باب، له څو بېلگو سره د یوه افغان سپینریري دعا او خاطره له تاسو سره شریکه کړم.

هره لوحه چې لولې، هم ژړا درځي هم خندا
د پوښتنې هم څوک نه شته.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

ما پخوا هم ليکلي وو چي:

«د يوې ژبې د وړانې يوه غوښنه برخه له همدې ناسمو لوحو، ناسمو وينگونو (تلفظونو) او د ځينو اشخاصو له سرسري چلن څخه راپيل کېږي، له بې تفاوته برخورد سره مل کېږي، بيا د ژبې د وړانې او لا بربادې سبب کېږي او په دې ډول مور په لوی لاس راتلونکو نسلونو ته نيمگړې ژبه په ميراث پرېږدو او ملامتيا يې بيا لکه د نورو مهمو تېروتنو، د جگړې پر اوږو ورباروو.»

که مو د پوښتنې څوک پيدا کړل، مور هم پرې خبر کړئ!

زه خو پخوا لا په دې فکر کې وم چې ناسمې لوحې د اوسني او نوي نسل پر ليکلو او لوستلو دواړو باندې منفي او ناوړه اغيز بڼندي او په همدې ترتيب دا منفي دود له يوه نه بل نسل ته لېږدول کېږي؛ اوس مې داسې يو مستند او عيني مثال پيدا کړی چې د دې وطن يو بادرده سپينزيری پر ناسمو لوحو او د پرديو پر فرهنگي يرغل باندې دومره درېدلې دی چې دعا کوي چې:

«شکر چې روند يم او نه يې وينم»

او د دې فرهنگي يرغل عاملين مور خپله يو. هېڅ پنجابي يا انگليس يا بل بهرنی نه راځي دوکاندار ته نه وايي چې لوحه دې زموږ په ژبه وليکه، دا مور يو چې تر خپلو ژبو پردی دا ښې راته ايښي او خپلې لوحې په هغو ژبو ليکو.

وطن مې خپل،

ژبه هم لرم،

پيسې مې خپلې،

خو لوحه له ډېر جهالته په پردی ژبه ليکم.

د هرې ښاروالی له مسؤلينو نه چې پوښتنه وکړې چې:

– دا لوحې مو ولې داسې بد حالت لري؟

– ولې په بله ژبه ليکل شوي دي؟

د پاڼو شمېره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پاروالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

درته وايي:

«خه وروره! ته په څه غم کې پاتې يې، مور نور لږ کارونه لرو چې تا په لוחو پسي را اخیستي ده.»

د دې وطن يو بادرده سپينزيری چې پر ناسمو لוחو او د پردیو پر فرهنگي يرغل باندې درېدلې دی، هغه زما د يو شاعر دوست پلار دی، زما شاعر دوست نظيف تکل نومېږي. ده د ناسمو لוחو په باب د خپل پلار درد په ډېر لنډ، خو هنرمندانه ډول **داسې** انځور کړی دی:

بڼه ده چې روند يم!

له پلاره مې وپوښتل:

اغا څنگه يې؟

راته وي ويل:

بڼه يم، زره مې روغ دی، دارو خورم، خو سترگی مې زړې شوې، ليد يې ورک شو، علاج يې نه کېږي،

ما اخ وکړ.

ده راته وويل:

خفه نه يم ورته.

ما وويل ولي؟

ده بې له ځنده وويل:

څو کاله مخکې مې سترگی روغې وي چې جلالاباد ته به لارم، لوحې ټولې په پنجابې وي، زورولم يې، نه مې شوې لوستی او اوس ټولې په انگليسي دي،

بڼه ده چې روند يم او نه يې وينم!

زما د وطن د دې بادرده او بادرکه سپينزيری پيام له يوې خوا د ټولو خلکو له پاره يو لوی درس دی، له بلې خوا د دولتي مسؤلينو له پاره د انتقاد هغه تېره توره او پېغور دی چې د ټپونو رغېدل يې يوازې هغه وخت کېدای شي چې د دولت مسؤلې ادارې د ټول وطن د لוחو په سموالي کې عملي مرسته وکړي چې ټولې لوحې د خپل وطن په ژبو په سمه او بڼکلي بڼه وليکل شي، هم به د ژبو حق ادا شي او هم به مو بڼار بڼکلی بڼکاره شي.

د پانې شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ